

Hírességek

Fenyő Miksa (Mélykút, 1877. december 8. - Bécs, 1972. április 4.)

Fenyő Miksa kritikus, szerkesztő. 1895-ben érettségizett a budapesti ev. főgimnáziumban. 1899-ben jogi diplomát szerzett a budapesti egyetemen, majd ügyvédi irodát nyitott Budapesten. 1904-től a Gyáriparosok Országos Szövetségének másodtitkára, 1917-től ügyvezető igazgatója. 1918. október 29-én a Hadik-kormányban egy napig kereskedelmi miniszter volt. 1931-35-ben országgyűlési képviselő. 1938-ban lemondott a gyáriparosok szövetségében viselt állásáról. A német megszállás alatt Budapesten rejtőzködött, 1944. június 24. és 1945. január 17. közt naplót vezetett (Az elsodort ország, 1946, 1986). 1945-től a Gyáriparosok Országos Szövetségének tb. elnöke és kereskedelmi igazgatója. 1948 végén külföldre távozott, Rómában, Párizsban, 1953-tól New Yorkban élt; 1970-ben Bécsbe költözött. Itt is halt meg 1972. április 4-én. Kritikáival és esszéivel a Magyar Géniusz és a Figyelő hasábjain jelentkezett, munkássága a Nyugatban teljesedett ki. Az elsők között ismerte fel a modern magyar irodalom, s mindenekelőtt Ady korszakos jelentőségét, végig lelkes híve maradt. A Nyugat egyik alapítója és 1908-1917 között egyik szerkesztője, 1921-29 közt társkiadója volt. Pénzügyi kapcsolatai révén mindvégig sokat tett a lap anyagi támogatásáért.

Művei:

Casanova, esszé 1912.

Hitler, 1934.

Följegyzések a Nyugat folyóiratról és környékéről, Niagara Falls, Ontario, 1960.

Átdolgozva: Feljegyzések és levelek a Nyugatról, kiad., bev. és jegyz. Vezér Erzsébet, 1975.

Ami kimaradt az Odysseából, útinapló, München, 1963.

Önéletrajzom, Új Látóhatár 1964-68. Szvetnik Joachim (Mélykút, 1927. máj. 30. – Baja, 1988. márc. 30.)

Szvetnik Joachim ötvös, restaurátor, Kossuth-díjas (1988). Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskola szobrász szakán kezdte 1951-ben, de még abban az évben – saját kérésére – átkerült az Iparművészeti Főiskolára, ahol 1957-ben mint tervező ötvösművész végzett. Mestere – mások mellett – Borsos Miklós volt. Az Iparművészeti Múzeumban dolgozott nyugdíjazásáig. Másolatot készített Szentpéteri József ötvösművész ezüst kannájáról, ezután bízták meg az Esterházy kincstár 25 ötvösművének restaurálásával. A művek többsége a II. világháborúban roncs állapotúvá vált, helyreállításuk egyedülálló szakmai felkészültséget, türelmet igénylő, bonyolult feladat volt. Rendbehozatalánál szükség volt valamennyi fontos ötvösművészeti technika felhasználására, ill. az eredeti műtárgyak alkotásakor használt eljárások rekonstruálására. Külföldi múzeumok is igénybe vették munkáját: a berlini múzeum részére gótikus ezüst szobrok helyreállítását végezte. Hazai és nemzetközi eredményei alapján 1977-ben részt vett abban a bizottságban, amelynek feladata volt az USA-ban őrzött magyar koronázási jelvények azonosítása, vizsgálata, és ennek alapján a jelvények hazaszállításának előkészítése. A restaurálással kapcsolatos módszerekről tanulmánya jelent meg a Múz. Évk.-ben és más szaklapokban. 1980-ban előadást tartott a Nürnbergi Nemzetközi Restaurátor Kongresszuson a roncs tárgyak helyreállítási módszereiről. Mestermunkáiból 1987 októberében nyílt kiállítás az Iparművészeti Múzeumban.

Fő restaurálásai:

az ún. Mátyás serleg (Nürnberg, 1510-20),

Zápolya serleg (Nürnberg, 16. sz.),

Bányász serleg, Petzold serleg (Nürnberg, 1600 körül),

Zománcos aranytál, Bacchus kocsi (Augsburg, 1660),

Vezekényi tál és elefántcsont kupák stb. (Iparművészeti Múz.),

Böhlényszarv serleg, bizánci sztaurotéka (Esztergomi Kincstár),

kehelymásolatok, óntárgyak (Pápai Református Egyház gyűjteménye),

A millenniumra készült Árpád-szobor helyreállítása (Ráckeve).

<http://www.szvetnikjoachim.com/> Vörös László (Mélykút, 1934. - 2005. október 8.)

Vörös László Mélykúton született 1934-ben. Kiskunhalason érettségizett, majd 1962-ben a szegedi egyetemen szerzett magyar–történelem szakos középiskolai tanári oklevelet. Diploma után az egyetem újkori magyar irodalomtörténeti tanszékére került oktatónak, ahol nemcsak irodalomtörténetet, hanem verstant, esztétikát, műfajelméletet is tanított. Már ekkor publikált a Tiszatájban, amelynek egyetemi oktatómunkája mellett 1967-től rovatvezetője, 1975-től 1986-ig főszerkesztője volt. 1986 nyarán Annus Józseffel és Olasz Sándorral együtt őt is leváltották a betiltott lap éléről. Az 1989-es rehabilitáció után 1989-től 1997-ig a Tiszatáj szerkesztőbizottságának elnöke, majd a Tiszatáj Alapítvány kuratóriumának tagja volt. Közel kétszáz tanulmánya, kritikája jelent meg. 1996 és 2000 között a Duna Televíziót felügyelő Hungária Televízió Közalapítvány kuratóriumi elnökségének tagja volt. Tavaly tavasszal látott napvilágot a Szigorúan ellenőrzött mondatok című könyve. Tizenkét éven keresztül készítette feljegyzéseit a központi főszerkesztői értekezleteken – ezekre építve mutatta be kötetében a korszak politikai légkörét. Írása több mint visszaemlékezés, személyes élménybeszámoló – nemcsak azok számára tanulságos olvasmány, akik

átélték a kádári puha diktatúra éveit, hanem haszonnal forgathatják azok is, akiket érdekelnek a hetvenes-nyolcvanas évek kultúrpolitikai történései. 2004. decemberében, 70. születésnapján barátai és tisztelői egy róla szóló kiadvánnyal köszöntötték, amelyből kiviláglott embersége és tisztessége. Márciusban a Szegedi Nemzeti Színházban ünnepelték, amikor átvette a Szegedért Alapítvány társadalmi és állampolgári kuratóriumának díját. Mélykút Nagyközség Képviselőtestülete 2005. augusztus 30-i ülésén Mélykút Nagyközség Díszpolgára kitüntetést adományozott a község szülöttjének. 2005. októberében hunyt el. Örök nyugovóra visszatért szülőfalujába, a mélykúti Kálvária temetőbe. Élete nagyon szép példája Karinthy novellájának. Keményen megküzdött azért, hogy elérje célját, hogy szülőfaluja, Mélykút hírnevét öregbítse. Az, hogy Szegeden élt, nem jelentette azt, hogy elszakadt volna szülőfalujától. Rendszeresen hazalátogatott, jelen volt minden fontosabb eseményen. Különösen a könyvtár volt az, amit szívügyének tekintett. 1967-ben jelen volt az új könyvtár avatásán, jelen volt, amikor az intézmény felvette Fenyő Miksa nevét, és három éven keresztül jelen volt folyamatosan az Irodalomtörténeti esték sorozaton. Jött hóban, fagyban, ingyen és bérmentve, pusztán az irodalom és faluja iránti szeretetétől vezérelve.